

Рейчел Блітман

Битва державного сектору проти двох пандемій: COVID-19 та корупція у сфері державних закупівель

Rachel Bleetman

The Public Sector Battle Against Two Pandemics: COVID-19 and Public Procurement Corruption

дата публікації: 13.01.2021

Автор статті [1] починає зі слів директора МВФ Крісталіни Георгієвої на початку пандемії COVID 19: «Витратьте все, що можете, але збережіть чеки». На початку статті автор наголошує на тому, що уряди держав мають витратити державні кошти, щоб рятувати життя та добробут, але прозорість та підзвітність не повинні бути залишені у стороні. Водночас іде посилення на актуальний *звіт Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів* (ACCA – *Association of Chartered Certified Accountants*), де наголосили на збереженні прозорості та боротьбі з корупцією та хабарництвом навіть у найважчих умовах. 60 % опитуваних наголосили, що **підвищення прозорості** у процесі вибору пропозицій має бути **ключовою метою держави** після пандемії COVID-19. Також понад 70 % опитуваних сказали, що прозорість до громади повинна бути метою політики у всіх видах публічних закупівель. У деяких регіонах ця цифра досягала до 85 %.

Автор наголошує на важливості зменшення хабарництва та корупції не тільки для повернення довіри між державою та громадянами, але й тому, що є важливим з фінансового боку. У звіті нагадується про вплив корупції та хабарництва на ціну державних закупівель, які можуть коштувати від 10 % до 50 % вартості державного контракту (Transparency International [2] – 2020 р. та UNODC [3] – 2013 р.). Під час пандемії можливо побачити поширення випадків корупції та шахрайства у публічних закупівлях, які все більше підривають довіру та впевненість між державним покупцем, приватним постачальником та платником податків. Transparency International [4] виявила, що під час пандемії уряди купували деякі товари за ціною, що перевищує первісну ціну в 25 разів. Опитувані розповіли про схожу ситуацію – регулярні процедури державних закупівель обходять стороною і це вже можна побачити результати цього послаблення. Особливо вражає шахрайство, корупція та погана керованість державними коштами у період коли вони у дефіциті.

Автор приділяє увагу деяким практичним крокам для подолання проблем пов'язаних з корупцією та шахрайством у сфері державних закупівель, які зазначено у звіті. По-перше, менеджери державних закупівель повинні документувати усі аспекти процесу. Це допоможе під час негайного аудиту, який допо-

може виявити та запобігти корупції та поганому керуванню. По-друге, держави повинні працювати для централізації своїх закупівель. Це важливо особливо у період сьогоденної кризи, адже централізований процес закупівель створює чіткіший аудиторський слід і дозволить кращій перевірці державних витрат, що мали місце у час пандемії.

Нарешті, усі закупівлі повинні бути прозорими та мати змогу для фінансування професіоналів та аудиторів, щоб вони мали змогу для моніторингу витрат для запобігання неефективності витрат та корупції. Наявність відкритих та прозорих даних впродовж всього процесу може слугувати для різних функцій. Наприклад, ці дані можуть бути використані для відстеження та порівняння, щоб уникнути зайвих витрат, як показано українським інструментом Dozorro [5].

За допомогою цих даних з'являється можливість ідентифікувати випадки переоцінення та потенційного шахрайства. А позначення предметів, пов'язаних із COVID-19, допоможе ретельно вивчити витрати під час та після кризи, а також може створити порівнянні дані про ціни, що оплачуються на національному рівні за певні товари як спосіб запобігти розмиванню цін постачальниками.

Автор завершує статтю зазначаючи, що усі держави отримують новий досвід у час пандемії та необхідність діяти швидко стала випробуванням для усіх країн.

Список використаних джерел

1. Bleetman R. The Public Sector Battle Against Two Pandemics: COVID-19 and Public Procurement Corruption. URL: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/contributing-global-economy/discussion/public-sector-battle-against-two-pandemics-covid-19-and-public-procurement-corruption>
2. Transparency International. Public Procurement. URL: <https://www.transparency.org/en/our-priorities/public-procurement>
3. UNODC. URL: https://www.unodc.org/documents/corruption/Publications/2013/Guidebook_on_anti-corruption_in_public_procurement_and_the_management_of_public_finances.pdf
4. Transparency International. First response: procure medical supplies at any cost (and risk). URL: <https://www.transparency.org/en/news/first-response-procure-medical-supplies-at-any-cost-and-risk>
5. Dozorro. URL: <https://digitalsocial.eu/project/3224/dozorro>

ДОВІДКА. Рейчел Блітман – керівник досліджень та політики Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (ACCA), спеціалізується на питаннях, що стосуються державного сектору у всьому світі.